

Skupština Crne Gore

BILTEN OTVORENI PARLAMENT

Bilten o radu Skupštine Crne Gore ◆ Broj 56 ◆ Januar 2016. godine

SADRŽAJ

Zakonodavna i nadzorna aktivnost.....	2
Novosti iz Skupštine.....	3
<i>Odbor za evropske integracije organizovao je javnu tribinu na temu pregovaračkih poglavlja 11 i 12</i>	<i>3</i>
<i>Predsjednica Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport sastala se sa predstavnicima Evropske studentske unije i Studentskog parlamenta Univerziteta Crne Gore</i>	<i>3</i>
Parlamentarni pojmovnik.....	4
Tema broja.....	4
Iz istorije crnogorskog parlamentarizma.....	5
Kalendar.....	6

TEMA BROJA

Poslanica Snežana Jonica učestvovala na Zimskom zasjedanju Parlamentarne skupštine Savjeta Evrope

str. 4

PARLAMENTARNI POJMOVNIK

*Da li znate...
šta je derogacija?*

str. 4

IZ ISTORIJE CRNOGORSKOG PARLAMENTARIZMA

Zakon o eksproprijaciji

str. 5

OTVORENI PARLAMENT

Skupština Crne Gore

Bilten o radu Skupštine Crne Gore ◆ Elektronsko izdanje ◆ Izlazi mjesečno ◆ Godina VI ◆ Broj 56 ◆ Januar 2016. godine

UVOD

Poštovane/i čitateljke i čitaoci,

Pred vama su najvažnije informacije o aktivnostima Skupštine Crne Gore u periodu od 1. do 31. januara, koje u formi mjesečnog biltena „Otvoreni parlament“ priprema Služba Skupštine Crne Gore.

U januaru, Skupština je održala sjednicu prvog vanrednog zasjedanja u 2016. godini, na kojoj je izglasano povjerenje Vladi Crne Gore.

Odbori su tokom januara razmotrili jedan predlog zakona i sproveli niz drugih aktivnosti u okviru nadzorne uloge.

Tema broja ovog izdanja biltena je Zimsko zasjedanje Parlamentarne skupštine Savjeta Evrope, održano u periodu od 25. do 29. januara u Strazburu.

Bilten se objavljuje svakog mjeseca i njime Skupština teži da približi svoj rad građanima Crne Gore. Smatramo da je ova publikacija veoma značajna kao pouzdan izvor informacija o radu Skupštine i nadamo se da će vam biti od koristi.

Ostajemo otvoreni za vaše komentare i sugestije, kao i kritike, koje nam mogu pomoći da naš rad učinimo što kvalitetnijim.

*S poštovanjem,
Služba Skupštine*

ZAKONODAVNA I NADZORNA AKTIVNOST

Na sjednici prvog vanrednog zasjedanja Skupštine Crne Gore u 2016. godini, Skupština je izglasala povjerenje Vladi Crne Gore.

Tokom januara, Odbori su razmotrili jedan predlog zakona, tačnije, **Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o preuzimanju akcionarskih društava.** Predlog je razmotrio Odbor za ekonomiju, finansije i budžet, koji je odlučio da predloži Skupštini da ga usvoji.

U okviru ostalih aktivnosti radnih tijela, **Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu** održao je 110. sjednicu, 21. januara, na kojoj su članovi Odbora utvrdili tekst Javnog poziva za izbor dva člana Tužilačkog savjeta iz reda uglednih pravnika, te, usvojili Odluku o održavanju kontrolnog saslušanja vrhovnog državnog tužioca Ivica Stankovića, glavnog specijalnog tužioca Milivoja Katnića i ministra pravde Zorana Pažina. **Odbor za ekonomiju, finansije i budžet** je na 127. sjednici, održanoj 21. januara, podržao inicijativu za održavanje kontrolnog saslušanja Branimira Gvozdenovića, ministra održivog razvoja i turizma i Zorana Mrdaka, direktora Javnog preduzeća za Nacionalne parkove Crne Gore.

NOVOSTI IZ SKUPŠTINE

Odbor za evropske integracije organizovao je javnu tribinu na temu pregovaračkih poglavlja 11 i 12

Odbor za evropske integracije organizovao je 29. januara javnu tribinu na temu „Crna Gora i EU: pregovori u poglavljima 11 – Poljoprivreda i ruralni razvoj i 12 – Bezbjednost hrane, veterinarstvo i fitosanitarni nadzor“.

Kad je u pitanju oblast poljoprivrede i ruralnog razvoja, panelisti su istakli da je ovo poglavlje jedno od najvažnijih zbog značajnih finansijskih sredstava koji se na nivou EU izdvajaju za Zajedničku poljoprivrednu politiku. Kad je u pitanju Crna Gora, važno je povećati izvoz poljoprivrednih proizvoda, naročito tradicionalnih proizvoda koji mogu biti konkurentni na evropskom tržištu. Kako bi se ostvario taj cilj, neophodno je jačanje administrativnih i stručnih kapaciteta, a u tom pogledu snažan doprinos daju i studijske posjete poljoprivrednih proizvođača zemljama EU. Takođe, naglašeno je da Crna Gora ima obavezu osnivanja agencije za plaćanje, a prema riječima Benoe Esmana, menadžera programa za poljoprivredu i ruralni razvoj u Delegaciji Evropske unije u Crnoj Gori, revizori iz Generalnog direktorata EK za poljoprivredu i ruralni razvoj su prilikom svoje nedavne posjete Crnoj Gori utvrdili da je država na dobrom putu da uspostavi tu instituciju.

Poglavlje 12 – Bezbjednost hrane, veterinarstvo i fitosanitarni nadzor, prema riječima panelista, predstavlja jedno od najzahtjevnijih po obimu zakonodavstva, imajući u vidu da je najveći dio akata iz

Programa pristupanja Crne Gore EU predviđen upravo u ovoj oblasti. Kad je u pitanju jačanje administrativnih kapaciteta, istaknuto je da je u toku formiranje uprave za bezbjednost hrane, pošto Evropska komisija preporučuje uspostavljanje jedinstvene institucije za sprovođenje svih oblika kontrole bezbjednosti hrane.

Učesnici diskusije su istakli da treba raditi na jačanju sposobnosti poljoprivrednika da apliciraju za sredstva iz fondova EU i da obezbijede sredstva za kofinansiranje projekata. Istaknuta je potreba da se privrednici direktno uključe u izradu zakona i podzakonskih akata koji ih se tiču, ali i da se poboljša statistika u ovoj oblasti. Takođe, važnost unapređenja sistema poljoprivredne proizvodnje još više dobija na značaju u kontekstu negativnih efekata koje će klimatske promjene imati i na Crnu Goru u budućnosti.

Predsjednica Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport sastala se sa predstavnicima Evropske studentske unije i Studentskog parlamenta Univerziteta Crne Gore

Predsjednica Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport sastala se 27. januara sa predstavnicima Evropske studentske unije i Studentskog parlamenta UCG.

Tokom sastanka, predstavnici Evropske studentske unije interesovali su se za opšte informacije o radu, strukturi, sastavu i nadležnosti Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport; ulozi Odbora u zakonodavnom postupku; Zakonu o visokom obrazovanju u pogledu statusa studenata; uključenosti studenata u proces donošenja zakona; uključenosti studenata u radu Odbora; finansiranju visokog obrazovanja i Univerziteta Crne Gore; ulozi Odbora i Skupštine u oblasti visokog obrazovanja; zastupljenosti pitanja studentskog statusa i standarda i slične problematike na sjednicama Odbora.

Osim predsjednice Odbora, sastanku su prisustvovali: članica Odbora Jelisava Kalezić, predstavnici ESU Martin Retelj, Aleksandar Šušnjar i David Kiš, predstavnici SPUCG Miloš Pavićević, Rajko Golović i Nikola Bošković.

TEMA BROJA

Poslanica Snežana Jonica učestvovala na Zimskom zasijedanju Parlamentarne skupštine Savjeta Evrope

Poslanica Snežana Jonica učestvovala je na Zimskom zasijedanju Parlamentarne skupštine Savjeta Evrope, koje je održano u Strazburu, u periodu od 25. do 29. januara.

Prvog dana zasijedanja za predsjednika PSSE, na mandat od godinu dana uz mogućnost reizbora, izabran je član Delegacije Parlamenta Španije Pedro Agramunt. Parlamentarna skupština je, iz reda svojih članova, izabrala i 18 potpredsjednika, dok su mjesta potpredsjednika koja pripadaju Rusiji i Španiji ostala upražnjena.

Drugog dana, parlamentarci su raspravljali o predlozima rezolucija na teme „Eskalacija nasilja u Nagorno Karabahu i drugim okupiranim teritorijama Azerbejdžana“ i „Stanovnici pograničnih područja Azerbejdžana namjerno su lišeni vode“, kao i o Predlogu rezolucije „Uvođenje sankcija protiv parlamentaraca“.

Parlamentarna skupština je odlučila da Parlamentu Jordana odobri status partnera za demokratiju i pozove ga da, iz reda demokratski izabranih poslanika, imenuje delegaciju koju će činiti tri člana i tri zamjene. U rezoluciji koju je PSSE usvojila ovim povodom, naglašena je potreba za nastavkom i produbljivanjem reformi usmjerenih na konsolidaciju demokratskih institucija, vladavinu prava i poštovanje ljudskih prava u Jordanu.

U okviru izbora i imenovanja, za sudiju Evropskog suda za ljudska prava izabran je Jorgos Sergides iz Kipra.

Trećeg dana, parlamentarci su imali objedinjenu raspravu posvećenu pitanju migracija, raspravu o predlozima rezolucija „Borba protiv međunarodnog terorizma uz zaštitu standarda i vrijednosti Savjeta Evrope“ i „Strani borci u Siriji i Iraku“.

Četvrtog dana zasijedanja, razmotreni su predlozi rezolucija „Situacija na Kosovu i uloga Savjeta Evrope“, „Jačanje zaštite i uloge zaštitnika ljudskih prava u zemljama članicama Savjeta Evrope“ i „Kako spriječiti neprikladna ograničenja aktivnosti nevladinih organizacija u Evropi“. Pored navedenog, održana je rasprava po hitnom postupku na temu „Nedavni napadi na žene u evropskim gradovima – potreba za sveobuhvatnim odgovorom“.

PARLAMENTARNI POJMOVNIK

Derogacija. „Ukidanje jednog pravnog propisa ili akta odgovarajućim drugim propisom ili aktom ako im je sadržina protivrječna. Pravilo je da norma, odn. akt više pravne snage ukida normu, odn. akt niže pravne snage. Ako je pravna snaga normi, odn. akata, ista, onda, u slučaju njihove protivrječnosti, kasnija norma, odn. akt, ukida raniju. Nasuprot ovom pravilu, postoje izuzeci od njega za izvjesne posebne slučajeve. Tako se smatra da specijalna norma ne ukida opštu normu, kao i obrnuto, iako bi inače trebalo da je ukida shodno navedenom pravilu. Mora se, međutim, istaći da ovakav izuzetak nije uvijek opravdan i da se ne može uvijek primijeniti. Isto tako nije uvijek lako utvrditi koje norme stoje jedna s drugom u odnosu opšte i specijalne norme, što izaziva teškoće prilikom primjene pomenutog pravila o derogaciji.“¹

¹ Pravna Enciklopedija, Beograd, Savremena Administracija 1979, str. 203

IZ ISTORIJE CRNOGORSKOG PARLAMENTARIZMA

ZAKON O EKSPROPRIJACIJI

5/18. jul 1906.

MI

NIKOLA PRVI

po milosti Božjoj

KNJAZ I GOSPODAR CRNE GORE

Dajemo na znanje i objavljujemo:

Da smo na prijedlog

Našeg Ministarskog Savjeta, po saslušanju

Našeg Državnog Savjeta, a u smislu tačke II člana

221. Ustava

Riješili narediti i naređujemo:

ZAKON

o

**ZAUZIMANJU PRIVATNIH DOBARA ZA
JAVNU (NARODNU) POTREBU UZ NAKNADU
ZA ISTA (EKSPROPRIJACIJA)**

DIO I

Opšta pravila

Član 1.

Kad je potreba: država, oblast, kapetanija, pleme, opština, selo, kao i privatna i druga pravna lica, kojima je zemaljskim zakonima dato pravo eksproprijacije, imaju pravo svako državno ili privatno dobro u svoju sopstvenost uzeti, pošto vlasniku takvog dadu naknadu za vrijednost njegovu (čl. 207. Ustava) po čl. 16 Opšteg Imovinskog Zakona.

Pod privatnim dobrom razumije se svako dobro pojedinaca bilo crnogorskih ili stranih državljana, zadruga i društava ili crkveno, opštinsko, plemensko i oblasno.

Naknada se daje u novcu ili u zemlji po odredbama ovog zakona.

Ova se vrijednost određuje slobodnom voljom stranaka, u protivnom slučaju ocjenom pomoću vještaka.

Član 2.

Podzemni prostor jednog nepokretnog dobra može biti eksproprijiran nezavisno od njegove površine.

Član 3.

Slučajevi u kojima se može privatno dobro i bez volje

vlasnika pored naknade za isto zauzeti, ovi su:

1. Kad se zauzimanje čini radi opšteg napretka, ili da se otklone štete ili zle posljedice, koje bi za opštine ili stanovnike kakvog mjesta u pogledu zdravlja ili imanja proizlazile ili proizaći mogle, ili se čini radi uljepšavanja pojedinih mjesta.

Pod ovim se podrazumijevaju: podizanje i regulisanje glavnih i pobočnih putova po unutrašnjosti zemlje, ulice po varošima i varošicama, građenje vodovoda, regulisanje rijeka i potoka, prokopavanje kanala, isušenje baruština i t.d.

2. Kad je državi, oblasti, plemenu ili opštini potrebno neko mjesto isključivo za to podesno, kao što je:

Podizanje državnih zdanja, škola, crkava, groblja, uglednih dobara, rasadnika i ostalih privrednih ustanova, podizanje barutana sa nužnijem zemljištem oko istijeh, vodovodima, vodama, podizanje bolnica, javnijeh kupatila, gvozdenijeh putova, stanica, pristaništa, industrijskih zona, postrojenja za ista zdanja i t.d. U ovaj red ne može se uvrstiti podizanje raznijeh zdanja za nadležstva, podizanje poštanskijeh zdanja, carinarnica i t.d. osim slučaja ako su ona za izvjesno mjesto vezana,

3. Kad je ono što se u interesu opšte narodnom preduzumlje za kakvo mjesto vezano.

Ovdje dolazi: kopanje ruda, otvaranje mineralnih voda s potrebnim prostorima i podizanje potrebnih zgrada za rudokope i zavode i t.d.

4. Kad je to naročitim zakonom određeno.

Član 5.

Predmet eksproprijacije je samo nepokretno dobro, i ona se vrši ma na kakvo ili ma na čije dobro. Izvjesne pak pokretne stvari u slučaju rata, kao što su hrana, odjeća, kola, konji, oružje i t.d. mogu se podvrći eksproprijaciji za javnu korist, ali se tada postupa po naročitom zakonu putem rekvizicije.

Cetinje, 5. jula 1906. g.

Nikola s.r.

Pavićević, B, Raspopović, R, ur. Crnogorski zakonic
1796-1916, knj. IV, Podgorica, Istorijski institut Crne
Gore, 1998, str. 285-299

KALENDAR

11. januar

- Predsjednik Skupštine Crne Gore Ranko Krivokapić primio je Džozefa Muskata, predsjednika Vlade Malte. Tokom sastanka, sagovornici su zaključili da je za jačanje prosperiteta i stvaranja kontinuiranog napretka potrebno jačanje vladavine prava koja bi izgradila povjerenje investitorima da ulažu u državu. Predsjednik Krivokapić je istakao da ova posjeta predstavlja dalji korak u održavanju i ojačavanju postojećih izgrađenih odnosa i naznačio da Crna Gora i Malta imaju dobre prijateljske odnose na svim nivoima.

12. januar

- Na četrnaestoj sjednici Radne grupe parlamentarnog dijaloga za pripremu slobodnih izbora, razmatrana je kontrola korišćenja državnih resursa kroz praćenje Zakona o budžetu i završnog računa budžeta u okviru nadležnosti Državne revizorske institucije.
- Potpredsjednik Skupštine Crne Gore Suljo Mustafić bio je domaćin konstitutivne sjednice Savjeta za građansku kontrolu rada policije, tokom koje je istakao da je Savjet za građansku kontrolu rada policije u prethodnom periodu svojim aktivnim učešćem u postupku nadzora nad zakonitošću rada u određenom broju slučajeva dao značajan doprinos i objektivna sud, te istim unaprijedio rad u predmetnoj oblasti i doprinio podizanju nivoa povjerenja građana u policijski servis.

14. januar

- Na petnaestoj sjednici Radne grupe parlamentarnog dijaloga za pripremu slobodnih izbora razmatrana je kontrola korišćenja državnih resursa. Sjednici su prisustvovala Vukica Jelić, direktorica Zavoda za

zapošljavanje Crne Gore, Stoja Roćenović, načelnica Direkcije za harmonizaciju unutrašnje revizije u Ministarstvu finansija, i Nina Blečić, načelnica Direkcije za harmonizaciju finansijskog upravljanja i kontrolu u Ministarstvu finansija.

15. januar

- Na šesnaestoj sjednici, članovi Radne grupe parlamentarnog dijaloga za pripremu slobodnih izbora razgovarali su sa predsjednikom Odbora direktora Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore Zoranom Vukčevićem i ministrom održivog razvoja i turizma Branimirom Gvozdrenovićem, na temu kontrole korišćenja državnih resursa.

18. januar

- Na sedamnaestoj sjednici, članovi Radne grupe parlamentarnog dijaloga za pripremu slobodnih izbora razgovarali su sa ministarkom rada i socijalnog staranja Zoricom Kovačević na temu kontrole korišćenja državnih resursa.

19. januar

- Na osamnaestoj sjednici Radne grupe parlamentarnog dijaloga za pripremu slobodnih izbora, razmatrana je kontrola korišćenja državnih resursa.

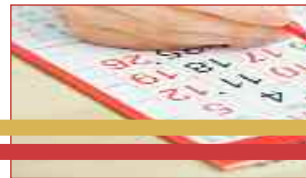
20. januar

- Na devetnaestoj sjednici Radne grupe parlamentarnog dijaloga za pripremu slobodnih izbora, nastavljeno je razmatranje kontrole korišćenja državnih resursa.

- Predsjednik Skupštine Crne Gore Ranko Krivokapić primio je Edvarda Nalbandiana, ministra vanjskih

KALENDAR

poslova Republike Jermenije. Sagovornici su razmijenili mišljenje o aktuelnoj političkoj situaciji i zamrznutim konfliktima Republike Jermenije kao i o aktuelnim dešavanjima na crnogorskoj političkoj sceni. Takođe, ocijenjeno je da je osnov za razvoj svake države, kao i napredne međunarodne saradnje, jačanje vladavine prava koja podstiče ekonomski razvoj.

21. januar

- Na dvadesetoj sjednici Radne grupe parlamentarnog dijaloga za pripremu slobodnih izbora, članovi Radne grupe razgovarali su sa predsjednikom Odbora direktora Pošte Crne Gore Igorom Radusinovićem, izvršnim direktorom Pošte Crne Gore Milanom Martinovićem, i ministrom poljoprivrede i ruralnog razvoja Petrom Ivanovićem o pitanjima kontrole korišćenja državnih resursa.
- Predsjednik Odbora za međunarodne odnose i iseljenike Miodrag Vuković primio je ambasadora Rumunije u Crnoj Gori Ferdinanda Nađa. Tokom sastanka, bilo je riječi o detaljima predstojeće posjete predsjednika Odbora za spoljne poslove Predstavničkog doma Rumunije Lasla Borbeljija, koji će boraviti u službenoj posjeti Crnoj Gori. Posebna pažnja ukazana je na parlamentarnu dimenziju saradnje preko postojećih grupa prijateljstva dva parlamenta, čije intenziviranje treba da prati kvalitet ukupnih međudržavnih odnosa.

22. januar

- Grupa učenika petog i šestog razreda škole *Knightsbridge Schools International (KSI) Montenegro* iz Tivta posjetila je Skupštinu Crne Gore i tom prilikom se upoznala sa istorijatom, nadležnostima

i načinom funkcionisanja Skupštine Crne Gore.

- Na 21. sjednici Radne grupe parlamentarnog dijaloga za pripremu slobodnih izbora, u prisustvu ministra saobraćaja i pomorstva Ivana Brajovića i izvršnog direktora JP Aerodromi Crne Gore Milovana Đuričkovića, članovi odbora razmatrali su pitanja kontrole korišćenja državnih resursa.
- Predsjednik Skupštine Crne Gore Ranko Krivokapić primio je u oproštajnu posjetu Františka Lipku, ambasadora Slovačke Republike. Tokom sastanka, ocijenjeno je da su odnosi Crne Gore i Slovačke tradicionalno dobri i snažni, posebno na polju saradnje i pružanja podrške u evropskim i evroatlantskim integracijama. Ambasador Lipka je pohvalio doprinos Skupštine Crne Gore koji daje ukupnom procesu evropskih i evroatlantskih integracija.

25. januar

- Članica Delegacije Skupštine Crne Gore u Parlamentnoj skupštini Savjeta Evrope Snežana Jonica učestvovala je na zimskom zasjedanju PSSE koje je održano od 25. do 29. januara 2016. godine u Strazburu. Tokom zasjedanja, bilo je riječi o migrantskoj i izbjegličkoj krizi, međunarodnom terorizmu, kao i funkcionisanju demokratskih institucija u Poljskoj. Na dnevnom redu ovog zasjedanja bili su i predlozi rezolucija o: jačanju zaštite i uloge zaštitnika ljudskih prava u zemljama članicama Savjeta Evrope, eskalaciji nasilja u Nagorno Karabahu i drugim okupiranim teritorijama Azerbejdžana, situaciji na Kosovu i ulozi Savjeta Evrope, korupciji u pravosuđu, sprečavanju neprikladnih ograničenja aktivnosti nevladinih organizacija, i dostupnosti obrazovanja za svu djecu. Parlamentarna skupština je, takođe, odlučila da Parlamentu

KALENDAR

Jordana odobri status partnera za demokratiju i pozove ga da, iz reda demokratski izabranih poslanika, imenuje delegaciju koju će činiti tri člana i tri zamjene.

27. januar

- Predsjednica Odbora za rodnu ravnopravnost Nada Drobnjak primila je šeficu Misije OEBS-a u Crnoj Gori ambasadorku Janinu Hrebičkovu. Ambasadorka Hrebičkova pohvalila je dosadašnju saradnju Misije OEBS-a i Odbora za rodnu ravnopravnost i iskazala važnim njen nastavak u cilju orodnjavanja politika i reprezentacije iskustava muškaraca i žena koji grade demokratsko društvo i mir u regionu. Tokom sastanka, iskazana je spremnost za nastavak dosadašnje uspješne saradnje na primjeni Rezolucije 1325 Savjeta bezbjednosti UN "Žene, mir i bezbjednost".

- Predsjednica Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport Branka Tanasijević sastala se sa predstavnicima Evropske studentske unije i Studentskog parlamenta Univerziteta Crne Gore. Sastanak je održan sa ciljem da se analizira stanje u visokom obrazovanju i ocijeni spremnost SPUCG da dobije pozitivan izvještaj što bi bio ključni korak ka ostvarenju punopravnog članstva u ESU.

29. januar

- Odbor za evropske integracije organizovao je javnu tribinu na temu „Crna Gora i EU: pregovori u poglavljima 11 – Poljoprivreda i ruralni razvoj i 12 – Bezbjednost hrane, veterinarstvo i fitosanitarni nadzor“. Sagovornici su istakli da je poglavlje 11 jedno od najvažnijih zbog značajnih finansijskih sredstava koji se na nivou EU izdvajaju za Zajedničku poljoprivrednu politiku, dok poglavlje 12 predstavlja jedno od najzahtjevnijih po obimu zakonodavstva, imajući u vidu da je najveći dio akata iz Programa pristupanja Crne Gore EU predviđen upravo u ovoj oblasti.

- Predsjednica Odbora za rodnu ravnopravnost Nada Drobnjak učestvovala je na radionici TAIEX-a (Instrumenta za tehničku podršku i razmjenu informacija), održanoj na temu „Rodna ravnopravnost u medijima“. Cilj radionice bio je upoznavanje predstavnika/ca medija sa politikom rodne ravnopravnosti, uz sprovođenje obaveza koje proizlaze iz Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti u Crnoj Gori 2013 - 2017 i Akcionog plana za Pregovaračko poglavlje 23: Pravosuđe i temeljna prava.

